

ระเบียบวิธีในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบเปรียบเทียบ (Comparative Study) ถึงบทบาทและบุคคลิกภาพของผู้นำหมู่บ้านอันได้แก่ความทันสมัย พฤติกรรมการติดต่อสื่อสาร แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการยอมรับนับถือของชาวบ้านที่มีต่อผู้นำใน ๔ หมู่บ้านของอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาผลการดำเนินการพัฒนาสาธารณสุขมูลฐาน และปัจจัยบางประการเกี่ยวกับตัวของผู้นำในแต่ละหมู่บ้าน อันได้แก่ ปัจจัยทางประชากร คุณลักษณะหรือบุคคลิกภาพบางประการของผู้นำดังกล่าวมาแล้ว ซึ่งคาดว่าจะมีผลต่อการพัฒนางานสาธารณสุขมูลฐาน ผู้วิจัยจึงเสนอระเบียบวิธีในการวิจัยดังต่อไปนี้

๑. หมู่บ้านวิจัยและประชากรที่ศึกษา

อำเภอลำปลายมาศตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของกรุงเทพฯ ระยะทางประมาณ ๓๔๕ กิโลเมตรและตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดบุรีรัมย์ ระยะทาง ๓๑ กิโลเมตร^๑ มีพื้นที่ทั้งหมด ๗๑๑.๘๒ ตารางกิโลเมตรประกอบด้วย ๑๓ ตำบล ๑๔๖ หมู่บ้าน ประชากรทั้งหมด ๑๐๖,๕๑๘ คน เป็นชาย ๕๔,๘๗๕ คน เป็นหญิง ๕๑,๕๔๓ คน^๒ เปิดดำเนินการสาธารณสุขมูลฐานโดยการฝึกอบรมผลส.อสม. เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒, ๒๕๒๔, ๒๕๒๕ รวมทั้งหมด ๓ รุ่น มีผลส., อสม. ครบทุกตำบลรวม ๕๒๔ คน มีสหกรยาทั้งหมด ๖๖ หมู่บ้าน^๓

^๑โพธิ์ แชนล่ำเจียก, นำเที่ยวอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จางเจริญการพิมพ์, ๒๕๒๕), หน้า ๖.

^๒ที่ทำการพัฒนาชุมชน อำเภอลำปลายมาศ ทำเนียบกำนันผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้าน-ตำบล ประชากร วัดและโรงเรียน, ๒๕๒๕, หน้า ๑.

^๓ที่ทำการสาธารณสุขอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์, ทำเนียบการฝึกอบรมผลส.อสม. และรายชื่อหมู่บ้านที่จัดตั้งสหกรยาอำเภอลำปลายมาศ, ๒๕๒๖.

สำหรับหมู่บ้านที่คัดเลือกมาในการวิจัยโดยวิธีเลือกตามจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

๑. เป็นหมู่บ้านซึ่งอยู่ในตำบลที่มีสถานบริการสาธารณสุข (สถานีอนามัยตำบล) และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานต่อเนื่องนับตั้งแต่มีการเปิดดำเนินการสาธารณสุขมูลฐาน และมีเจ้าหน้าที่ประจำไม่น้อยกว่า ๒ คน (พนักงานสาธารณสุขตำบล ๑ คน และผดุงครรภ์อนามัย ประจำตำบล ๑ คน)
๒. เป็นหมู่บ้านที่เปิดดำเนินการสาธารณสุขมูลฐานพร้อมกันในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ และจะต้องมีผลสส./อสม. ที่ผ่านการศึกษอบรม ปฐมนิเทศตลอดจนมีช่วงการปฏิบัติงานในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ เช่นเดียวกัน
๓. ไม่เป็นหมู่บ้านที่เป็นที่ตั้งของสถานบริการสาธารณสุข (สถานีอนามัยประจำตำบล)
๔. ระยะทางจากหมู่บ้านทั้ง ๓ มายังสถานีอนามัยตำบลไม่เกิน ๕ กิโลเมตร และห่างจากตัวอำเภอไม่ต่ำกว่า ๑๐ กิโลเมตร และไม่เกิน ๒๐ กิโลเมตร (ยกเว้นหมู่บ้านควบคุมซึ่งมีระยะห่างจากอำเภอเกิน ๒๐ กิโลเมตร)
๕. เป็นหมู่บ้านที่มีขนาดครัวเรือนขนาดกลางคือ ระหว่าง ๑๐๐-๒๐๐ ครัวเรือน
๖. ไม่เป็นหมู่บ้านเขตแทรกซึมของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

เมื่อได้วางหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้วผู้วิจัยได้สอบถามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานสาธารณสุขมูลฐาน เช่น นายแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอำเภอ นายแพทย์ประจำโรงพยาบาลอำเภอ ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพและฝ่ายสุขภาพของโรงพยาบาลอำเภอ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ ให้รายละเอียดตามเกณฑ์ดังกล่าว ปรากฏว่ามีตำบลที่เข้าเกณฑ์ดังกล่าวทั้งหมด ๔ ตำบล คือ ตำบลโคกกลาง, ตำบลโคกลำม, ตำบลตลาดโพธิ์, ตำบลเมืองแฝก, ตำบลแสงพัน, ตำบลบ้านยาง, ตำบลผไทรินทร์, ตำบลทะเลเม่นชัย และมีหมู่บ้านที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์คัดเลือกดังกล่าวคือ หมู่บ้านสระคูณ, บ้านปัดทอง (ตำบลโคกลำม), บ้านปราสาท (ตำบลตลาดโพธิ์) บ้านโคกใหม่, บ้านห้วยศาลา (ตำบลแสงพัน), บ้านหนองแก้ว (ตำบลเมืองแฝก), บ้านทะเลเม่นชัย (หมู่ ๑ ตำบลทะเลเม่นชัย), บ้านสำโรง (ตำบลผไทรินทร์), บ้านชีตุน (ตำบลโคกกลาง), บ้านยาง (ตำบลบ้านยาง)

๒. เกณฑ์การให้คะแนนระดับการพัฒนาสาธารณสุขในหมู่บ้าน

เมื่อได้รายชื่อหมู่บ้านที่มีคุณสมบัติครบตามขั้นตอนที่ ๑ แล้ว ผู้วิจัยได้เดินทางไปสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านสาธารณสุขจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทั้ง ๔ ตำบลดังกล่าว เพื่อคัดเลือกหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาสาธารณสุขต่างกัน ๓ ระดับคือ สูง กลาง ต่ำ ตามเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจาก "ดัชนีความต้องการขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานความเป็นอยู่ขั้นต่ำในหมู่บ้าน ๓ ระดับ"^๑ ซึ่งได้นำเกณฑ์ดังกล่าวนี้ไปปรึกษาและขอคำแนะนำและแก้ไขเพิ่มเติมแล้วจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากกองโภชนาการ, กองอนามัยครอบครัว, กองมาเลเรีย, กองสุขภาพ, กองสาธารณสุขมูลฐาน, กองสาธารณสุขภูมิภาค, กองโรคติดต่อทั่วไป ซึ่งรายละเอียดการคิดค่าคะแนนระดับการพัฒนาสาธารณสุขในระดับหมู่บ้านจะกล่าวไว้ในภาคผนวก ก.

๓. จากขั้นตอนที่ ๒ ปรากฏว่าหมู่บ้านที่อยู่ในระดับมาตรฐานระดับ ๓ (คะแนนรวมเป็นร้อยละ ๙๖.๓๐) คือบ้านสระคู, อยู่ในมาตรฐานระดับ ๒ (คะแนนรวมเป็นร้อยละ ๗๗.๗๘) คือบ้านห้วยศาลา, และอยู่ในมาตรฐานระดับ ๑ หรือระดับต่ำสุดคือบ้านสำโรง (คะแนนรวมเป็นร้อยละ ๕๐) และหมู่บ้านควบคุม^๒ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานระดับ ๓ คือบ้านหนองเก้าขำ (คะแนนรวมเป็นร้อยละ ๘๑.๔๘)

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)

ผู้วิจัยได้เดินทางไปสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับขนาดของครัวเรือนและอาชีพของประชากรในหมู่บ้านจากผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในหมู่บ้านที่อยู่ในข่ายของการเปรียบเทียบ โดยมีวิธีการสุ่มกลุ่มประชากรตัวอย่างดังต่อไปนี้

^๑โครงการพัฒนาสังคม, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. โดยการสนับสนุนโดยองค์การอนามัยโลก, รายงานการสัมมนา เรื่องการกำหนดดัชนีความต้องการพื้นฐานและมาตรฐานความเป็นอยู่ขั้นต่ำของหมู่บ้าน ทั้งกำหนดปัญหาความต้องการและควบคุมการพัฒนาหมู่บ้านของประชากรในท้องถิ่น ๑-๑๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ (เอกสารอัดสำเนา, ๒๕๒๔), หน้า ๒๑-๒๔.

^๒หมู่บ้านควบคุมคือหมู่บ้านที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานระดับ ๓ มีลักษณะตามเกณฑ์การเลือกหมู่บ้านตามขั้นตอนที่ ๑ แต่มีระยะทางห่างจากตัวอำเภอมากกว่าหมู่บ้านทดลอง (ระยะห่าง ๒๓ กม.)

ก. หมู่บ้านระดับ ๓ (บ้านสระคูณ) มีครัวเรือน ๑๖๐ ครัวเรือน เป็นประชากรที่มีหัวหน้าครัวเรือนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๑๕๑ ครัวเรือน , ค้าขาย ๕ ครัวเรือน , รับราชการ ๔ ครัวเรือน แล้วสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Random Sampling โดยสุ่มตามสัดส่วนของอาชีพของครัวเรือนในหมู่บ้านมากลุ่มละ ๔๐% ได้กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม: ค้าขาย : รับราชการ ๖๐:๒:๒ ครัวเรือนตามลำดับ รวมทั้งหมด ๖๖ ราย

ข. หมู่บ้านระดับ ๒ (บ้านห้วยศาลา) มีอยู่ ๑๕๒ ครัวเรือน เป็นประชากรที่หัวหน้าครัวเรือนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๑๔๑ ครัวเรือน, ค้าขาย ๖ ครัวเรือน, รับราชการ ๕ ครัวเรือน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของอาชีพในครัวเรือน ในหมู่บ้านมากลุ่มละ ๔๐% ได้กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม: ค้าขาย: รับราชการ ๗๒:๒:๒ ครัวเรือนตามลำดับ รวมทั้งหมด ๗๖ ราย

ค. หมู่บ้านระดับ ๑ (บ้านสำโรง) มีอยู่ ๑๒๓ ครัวเรือน เป็นประชากรที่หัวหน้าครัวเรือนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๑๑๔ ครัวเรือน, ค้าขาย ๓ ครัวเรือน, รับราชการ ๑ ครัวเรือน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของอาชีพของหัวหน้าครอบครัวในหมู่บ้านมากลุ่มละ ๔๐% ได้กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม: ค้าขาย รับราชการ ๔๘:๑:๑ ครัวเรือนตามลำดับ รวมทั้งหมด ๕๐ ราย และ

ง. หมู่บ้านควบคุม (บ้านหนองแก้อ่า) มีอยู่ ๑๕๖ ครัวเรือน เป็นประชากรที่หัวหน้าครัวเรือนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๑๔๕ ครัวเรือน, ค้าขาย ๕ ครัวเรือน, รับราชการ ๖ ครัวเรือน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนดังกล่าวข้างต้น ได้ครัวเรือนในหมู่บ้านมากลุ่มละ ๔๐% ได้กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม: ค้าขาย: รับราชการ เท่ากับ ๕๘:๒:๓ ครัวเรือนตามลำดับ รวมทั้งหมด ๖๓ ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก่อนออกแบบสอบถามมีขั้นตอนดำเนินงานดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๒. เดินทางไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่หมู่บ้านที่ต้องการศึกษาในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อสอบถามรายละเอียดต่าง ๆ จากนายแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ สาธารณสุขตำบล ในเรื่อง

๒.๑ หมู่บ้านที่คิดว่ามีระดับการพัฒนาลงและข้อมูลทางสาธารณสุขของหมู่บ้าน

๒.๒ สิ่งที่น่าเข้าไปในหมู่บ้าน เพื่อตรวจสอบปัจจัยที่ดำเนินงานอยู่จริง

๓. ร่างแบบสอบถาม

แบบสอบถาม แบบสอบถามมีทั้งหมด ๓ ชุดคือ

๑. แบบสอบถามสำหรับผู้นำหมู่บ้าน ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลภูมิหลังทั่วไปของผู้นำ เช่น เพศ อายุ สถาน-ภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดเนื้อที่ถือครอง จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนบุตร ตำแหน่งในหมู่บ้าน

ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับความทันสมัยของผู้นำ แบ่งออกเป็น ๒ ตอนคือทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลง (๒๔ ข้อ) และความไม่เชื่อโชคลาง-เชื่อในทางวิทยาศาสตร์(๒๖ ข้อ) รวมทั้งหมดเป็นคำถามแบบปลายปิด (Closed-Ended Questionnaire) ที่มีการวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) รวมทั้งหมด ๕๐ ข้อ โดยให้ตอบ ๕ ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง, เห็นด้วย, ไม่เห็นด้วย, ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, ตอบไม่ถูกอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการติดต่อสื่อสาร และการปฏิบัติเกี่ยวกับงานสาธารณสุขมูลฐานเป็นคำถามซึ่งประกอบด้วย

ก. จำนวนของการอ่าน การฟัง และการดู ข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ และโทรทัศน์ตามลำดับ

ข. ความถี่หรือความบ่อยครั้งของการรับสื่อมวลชนประเภทวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ต่อ ๑ สัปดาห์ และวารสารต่อ ๑ เดือน

ค. ความบ่อยครั้งในการพูดคุยหรือติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในรอบ ๖ เดือน

ง. ความบ่อยครั้งในการสื่อข่าวสารหรือการแนะนำชาวบ้านเป็นคำถามแบบ

dichotomy

ตอนที่ ๔ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Opened-Ended Questionnaire) เพื่อวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้นำ (๖ ข้อ)

๒. แบบสอบถามสำหรับชาวบ้าน เป็นคำถามซึ่งประกอบด้วยคำถามดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับภูมิหลังของชาวบ้าน เช่น เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้ ขนาดเนื้อที่ถือครอง จำนวนบุตร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยเป็นคำถามแบบปลายเปิด dichotomy และแบบปลายเปิด

ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทโดยทั่วไปของผู้นำด้านการแนะนำหรือให้การรักษาพยาบาล รวมทั้งบทบาทในด้านารรับข่าว การแจ้งข่าวสาธารณสุข การแนะนำด้านสาธารณสุขต่าง ๆ การร่วมดำเนินงานประสานงานสาธารณสุข และการรักษาพยาบาลเล็ก ๆ น้อยๆ ซึ่งเป็นคำถามแบบ dichotomy คำถามแบบปลายเปิดและแบบปลายเปิด

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามความคิดเห็นหรือความเชื่อถือของชาวบ้านที่มีต่อผู้นำในเรื่องต่อไปนี้คือ

๑. ความกระตือรือร้นและความพยายามของผู้นำในการแนะนำชักจูง การเข้าร่วมประชุม เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ๔ ระดับ คือ บ่อยครั้ง ส่วนมาก เป็นครั้งคราว น้อยครั้ง ไม่เคยเลย

๒. เป็นความคิดเห็นหรือการยอมรับนับถือของชาวบ้านที่มีต่อผู้นำ ในด้านการรับข่าวแจ้งข่าว ด้านการแนะนำ-ช่วยเหลือด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม เช่น การควบคุมพาหะนำโรค ด้านการแนะนำสร้างส้วม, การทำน้ำให้สะอาด, การกำจัดขยะมูลฝอย, การกำจัดน้ำทิ้งบริเวณบ้าน, การสร้างที่เก็บน้ำฝน, การวางแผนครอบครัว, การแนะนำให้ไปใช้บริการสหกรยา, การปฐมพยาบาล, การแนะนำให้ภูมิคุ้มกันโรค, การแนะนำฝากครรภ์, การคลอด เป็นต้น

๓. เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือการยอมรับนับถือในคุณลักษณะ (traits) ของผู้นำหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นแบบคำถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

๓ ระดับคือ มาก ปานกลาง น้อย ประกอบด้วยคำถาม ๑๑ ข้อ

๓. แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน เป็นการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมาสร้างดัชนีวัดระดับการพัฒนาสาธารณสุขมูลฐานของหมู่บ้าน

ก. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน เช่น ระยะห่างจากสถานีอนามัย
ตัวอำเภอ การตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านเป็นแบบกระจายหรือแบบกลุ่ม (Scatter or
Cluster) จำนวนครัวเรือน, สภาพถนนติดต่อกับหมู่บ้าน และถนนภายในหมู่บ้านโดยสอบถาม
จากผู้นำหมู่บ้าน

ข. ข้อมูลทางด้านสาธารณสุข ได้แก่

๑. ข้อมูลสุขภาพ เช่นจำนวนตุ่มหรือถึงเก็บน้ำฝนในหมู่บ้าน, จำนวนส้วม
ที่เก็บขยะ, ที่หมักขยะทำปุ๋ย โดยสอบถามจากกลุ่มผู้นำหมู่บ้านไม่ต่ำกว่า ๕ คน

๒. ข้อมูลอนามัยแม่และเด็กและโภชนาการโดยชี้แจงนำหนักเด็กและสอบถามการ
ตรวจสุขภาพระหว่างตั้งครรภ์และหลังคลอดโดยเก็บข้อมูลนี้จากที่ประชุมชาวบ้าน

๓. ข้อมูลเกี่ยวกับสหกรรยา โดยเก็บข้อมูลจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ
หมู่บ้าน

๔. ข้อมูลการไปใช้บริการสหกรรยาโดยการสอบถามจากอาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้าน

๕. ข้อมูลการวางแผนครอบครัวโดยเก็บข้อมูลจากที่ประชุมชาวบ้าน

๖. ข้อมูลสิ่งแวดล้อมบริเวณบ้านโดยการสอบถามจากผู้นำหมู่บ้านไม่ต่ำกว่า ๕ คน

๗. ความถี่ของการได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนในรอบปีที่ผ่านมา
โดยการสอบถามจากผู้นำหมู่บ้านไม่ต่ำกว่า ๕ คน

๘. ข้อมูลการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโดยเก็บข้อมูลจากการสอบถามเจ้าหน้าที่
สาธารณสุขตำบล และสอบถามจากชาวบ้านระหว่างการชี้แจงนำหนักเด็กในที่ประชุมชาวบ้าน

การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

เนื่องจากคะแนนด้านความทันสมัย พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้นำ เป็นค่าคะแนนต่อเรื่อง ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการหาค่าความเชื่อมั่นหรือความเที่ยง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS หาค่าแอลฟา (α) ของครอนบาค (cronbach)^๑ ซึ่งได้สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของตัวแปรดังกล่าวต่อไปนี้

ความทันสมัย

ความทันสมัยในด้านทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลง = ๐.๗๖๐๒๑ และความทันสมัยในด้านความเชื่อในทางวิทยาศาสตร์ไม่เชื่อโชคลางได้สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น = ๐.๔๒๐๑๔

พฤติกรรมการสื่อสาร

๑. ได้แก่การเปิดรับสื่อมวลชนและจำนวนสื่อที่รับในแต่ละข่าว ได้ค่าความเชื่อมั่น = ๐.๘๙๖๒๗
 ๒. ความถี่ในการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ได้ค่าความเชื่อมั่น ๐.๕๔๒๓๑
 ๓. ความถี่ในการพบปะและพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของผู้นำได้ค่าความเชื่อมั่น = ๐.๘๒๔๘๒
 ๔. ความถี่ในการสื่อสารข่าวสารของผู้นำที่มีต่อชาวบ้านได้ค่าความเชื่อมั่น = ๐.๗๒๗๒๕
- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของผู้นำได้ค่าความเชื่อมั่น = ๐.๘๔๗๘๘

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. พนักงานสัมภาษณ์ได้แก่ผู้วิจัยและคณะอีก ๖ คน ประกอบด้วยมหาดินทางรัฐประศาสนศาสตร์ ๑ คน เป็นผู้ช่วยในการควบคุมการวิจัยและนักศึกษาริทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิชา เอกพัฒนาสังคม ๕ คน และบัณฑิตทางพยาบาลสาธารณสุข ๒ คน ซึ่งทั้งหมดมีคุณสมบัติเป็นคนท้องถิ่นในจังหวัดบุรีรัมย์ สามารถพูดและเข้าใจภาษาถิ่นเป็นอย่างดี
๒. ก่อนออกสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดและจุดประสงค์ในแบบสอบถามแต่ละฉบับ ตลอดจนแนะนำเพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับงานสาธารณสุขมูลฐาน ตลอดจนแนะนำให้เข้าใจความหมายผู้นำหมู่บ้านจนเป็นที่เข้าใจตรงกัน

^๑Robert L. Ebel, Essentials of Psychological Testing 3rd ed., (New York: Harper & Row Publisher, 1970), p. 160.

๓. ออกสัมภาษณ์หมู่บ้านตัวอย่างที่ละหมู่บ้าน โดยสัมภาษณ์ชาวบ้านแต่ละหมู่บ้านก่อน ซึ่งใช้เวลาในการสัมภาษณ์แต่ละหมู่บ้านประมาณ ๓-๕ วัน และแบบสอบถามสำหรับชาวบ้านใช้เวลาในการสัมภาษณ์ระหว่าง ๓๐-๔๕ นาที รวมสัมภาษณ์ชาวบ้านทั้งหมดใน ๔ หมู่บ้าน ๑๔ วัน ในระหว่างวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๒๕ - ๒๙ ตุลาคม ๒๕๒๕

๔. นำแบบสอบถามที่สัมภาษณ์ชาวบ้านมาทำรอยตะแนน (tally) เพื่อหาคะแนนรวมและบทบาทของผู้นำในการพัฒนางานสาธารณสุขใช้เวลา ๔ วันระหว่างวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๒๕ - ๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

๕. สัมภาษณ์ผู้นำหมู่บ้านซึ่งผู้วิจัยกับผู้ช่วยซึ่งเป็นมหาบัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ ๒ คน ได้ออกสัมภาษณ์ผู้นำในแต่ละหมู่บ้าน โดยแบบสอบถามใช้เวลาในการสัมภาษณ์ ๓๕-๕๐ นาที รวมเวลาในการสัมภาษณ์ผู้นำทั้ง ๔ หมู่บ้าน ๖-๗ วัน ในระหว่างวันที่ ๔-๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

๖. เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่ยังขาดอยู่ใน ๔ หมู่บ้านในระหว่างวันที่ ๑๑-๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

ตัวแปรในการวิจัยและการวัดตัวแปร

จากสมมุติฐาน ๓ ข้อ สามารถนำมาสรุปไว้ในตารางแสดงถึงตัวแปรอิสระและตัวแปรตามของแต่ละข้อของสมมุติฐานดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมุติฐาน	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม
<p>๑. ผู้นำของแต่ละหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนา สาธารณสุขขั้นมูลฐานสูงกว่า จะมีลักษณะ เด่นกว่าหรือดีกว่าผู้นำหมู่บ้านอื่นที่ศึกษา ในเรื่องต่อไปคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พฤติกรรมการสื่อสารข่าวสาร ความทันสมัย และการยอมรับนับถือของชาวบ้าน</p>	<p>๑. ความทันสมัย ๒. พฤติกรรมการสื่อสาร ข่าวสาร ๓. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ ๔. การยอมรับนับถือของ ชาวบ้าน</p>	<p>ระดับการพัฒนาสาธารณสุข ขั้นมูลฐาน</p>
<p>๒. ความแตกต่างในระดับการพัฒนา สาธารณสุขขั้นมูลฐานไม่ได้ เกิดจากความ แตกต่างในลักษณะทางประชากรของผู้นำ ในหมู่บ้านที่อยู่ในข่ายของการเปรียบเทียบ</p>	<p>ลักษณะทางประชากรของ ผู้นำในหมู่บ้านที่อยู่ในข่าย การเปรียบเทียบ</p>	<p>ระดับการพัฒนาสาธารณสุข ขั้นมูลฐาน</p>
<p>๓. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติหรือความเชื่อ พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารและแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้นำจะเป็นไปในทางที่สอดคล้องกัน</p>	<p>๑. ความทันสมัย ๒. พฤติกรรมการติดต่อ สื่อสาร ๓. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์</p>	<p>๑. ความทันสมัย ๒. พฤติกรรมการติดต่อ สื่อสาร ๓. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์</p>

แนวทางในการวัดตัวแปร แบ่งเป็น ๓ ขั้นตอนคือ

ตอนที่ ๑ ตัวแปรในการวิจัย

๑. การให้ค่าคะแนนของตัวแปร

๑.๑ แบบสอบถามผู้นำซึ่งประกอบด้วยตัวแปร ๓ ตัวแปรคือ ความทันสมัย พฤติกรรมการติดต่อสื่อสาร, แรงจูงใจไม่ล้มเหลว

๑.๑.๑ ความทันสมัย ประกอบด้วยทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลง ๒๔ ข้อ ความไม่เชื่อใจกลาง เชื่อในวิทยาศาสตร์ ๒๖ ข้อ ซึ่งเป็นแบบ Rating Scale หรือตามวิธีของ Renis Likert^๑ ซึ่งเป็นคะแนนต่อเนื่อง โดยให้คะแนนดังนี้

แบบข้อความในทางบวก (Positive statements) ให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน = ๕

ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้คะแนน = ๔

ถ้าตอบว่า ตอบไม่ถูก ให้คะแนน = ๓

ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้คะแนน = ๒

ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน = ๑

สำหรับข้อความทางลบ (Negative statements) ให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน = ๑

ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้คะแนน = ๒

ถ้าตอบว่า ตอบไม่ถูก ให้คะแนน = ๓

ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้คะแนน = ๔

ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน = ๕

^๑ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติ: การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย, (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๐), หน้า ๒๗.

๑.๑.๒ พฤติกรรมการติดต่อสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยจำนวนการเปิดรับข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ วารสาร โทรทัศน์

ความถี่ในการเปิดรับสื่อมวลชน, การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม, การสื่อข่าวสารหรือแนะนำชาวบ้านในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งได้แปลงให้เป็นคะแนนต่อเนื่องดังนี้

ก. จำนวนสื่อมวลชนที่เปิดรับข่าวต่าง ๆ

ประเภทของสื่อมวลชน	สื่อวิทยุ, โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์, และวารสาร			
	ถ้าเปิดรับ ๔ สื่อ ให้คะแนน = ๗	ถ้าเปิดรับ ๓ สื่อ ให้คะแนน $= \frac{๗}{๓} = ๕.๒๕$	ถ้าเปิดรับ ๒ สื่อ ให้คะแนน $= \frac{๗}{๒} = ๓.๕๐$	ถ้าเปิดรับ ๑ สื่อ ให้คะแนน $= \frac{๗}{๑} = ๑.๗๕$
ข่าวการเมือง	๗	๕.๒๕	๓.๕๐	๑.๗๕
ข่าวราชการ	๗	๕.๒๕	๓.๕๐	๑.๗๕
ข่าวสุขภาพอนามัย	๗	๕.๒๕	๓.๕๐	๑.๗๕
ข่าวทำมาหากิน	๗	๕.๒๕	๓.๕๐	๑.๗๕
ข่าวการเกษตร	๗	๕.๒๕	๓.๕๐	๑.๗๕
ข่าวราคาผลผลิต	๗	๕.๒๕	๓.๕๐	๑.๗๕
ข่าวชาวบ้าน	๗	๕.๒๕	๓.๕๐	๑.๗๕
ข่าวกีฬา	๗	๕.๒๕	๓.๕๐	๑.๗๕
ข่าวบันเทิง	๗	๕.๒๕	๓.๕๐	๑.๗๕

ข. ความถี่หรือความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ซึ่งแปลงเป็นคะแนน
ต่อเนื่องดังนี้

ประเภทของสื่อ- มวลชน ความถี่หรือ ความบ่อยครั้ง	ถ้าฟังวิทยุ (กี่วัน / สัปดาห์)	ดูโทรทัศน์ (กี่วัน / สัปดาห์)	อ่านหนังสือพิมพ์ (กี่วัน / สัปดาห์)
๗ วัน	๗	๗	๗
๖ วัน	๖	๖	๖
๕ วัน	๕	๕	๕
๔ วัน	๔	๔	๔
๓ วัน	๓	๓	๓
๒ วัน	๒	๒	๒
๑ วัน	๑	๑	๑
ไม่ตอบ	๐	๐	๐

ส่วนการอ่านวารสารถ้าอ่านจำนวนครั้ง/เดือน ให้คะแนนดังนี้

ถ้า อ่านเดือนละ ๖ ครั้งขึ้นไป = ๗ คะแนน

ถ้า อ่านเดือนละ ๕ ครั้ง = ๖ คะแนน

ถ้า อ่านเดือนละ ๔ ครั้ง = ๕ คะแนน

ถ้า อ่านเดือนละ ๓ ครั้ง = ๔ คะแนน

ถ้า อ่านเดือนละ ๒ ครั้ง = ๓ คะแนน

ถ้า อ่านเดือนละ ๑ ครั้ง = ๒ คะแนน

อ่านน้อยกว่าเดือนละครั้งให้ = ๑ คะแนน

ไม่ตอบ = ๐ คะแนน

ค. ความถี่หรือความบ่อยครั้งในการพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในเรื่องต่าง ๆ ในรอบ ๖ เดือน ให้คะแนนในแต่ละรายการที่พูดคุยกับเจ้าหน้าที่ซึ่งได้แปลงเป็นคะแนนต่อ เนื่องดังนี้

ถ้าพูดคุยในแต่ละเรื่องในรอบ ๖ เดือน ๑๓ ครั้งขึ้นไป	=	๗ คะแนน
ถ้าพูดคุยในแต่ละเรื่องในรอบ ๖ เดือน ๑๑-๑๒ ครั้งขึ้นไป	=	๖ คะแนน
ถ้าพูดคุยในแต่ละเรื่องในรอบ ๖ เดือน ๙-๑๐ ครั้งขึ้นไป	=	๕ คะแนน
ถ้าพูดคุยในแต่ละเรื่องในรอบ ๖ เดือน ๗-๘ ครั้งขึ้นไป	=	๔ คะแนน
ถ้าพูดคุยในแต่ละเรื่องในรอบ ๖ เดือน ๕-๖ ครั้งขึ้นไป	=	๓ คะแนน
ถ้าพูดคุยในแต่ละเรื่องในรอบ ๖ เดือน ๓-๔ ครั้งขึ้นไป	=	๒ คะแนน
ถ้าพูดคุยในแต่ละเรื่องในรอบ ๖ เดือน ๑-๒ ครั้งขึ้นไป	=	๑ คะแนน
ไม่ตอบ	=	๐ คะแนน

ง. การสื่อข่าวสารหรือแนะนำชาวบ้านในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับงานสาธารณสุขมูลฐาน

๑๕ รายการมีเกณฑ์การให้คะแนนต่อเนื่องดังนี้

ถ้าแนะนำ ๑๓ รายการขึ้นไป	=	๗ คะแนน
ถ้าแนะนำ ๑๑-๑๒ รายการ	=	๖ คะแนน
ถ้าแนะนำ ๙-๑๐ รายการ	=	๕ คะแนน
ถ้าแนะนำ ๗-๘ รายการ	=	๔ คะแนน
ถ้าแนะนำ ๕-๖ รายการ	=	๓ คะแนน
ถ้าแนะนำ ๓-๔ รายการ	=	๒ คะแนน
ถ้าแนะนำ ๑-๒ รายการ	=	๑ คะแนน
ไม่ตอบ	=	๐ คะแนน

๑.๑.๓ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Opened-Ended Questionnaire) โดยตั้งคำถามให้แก่ปัญหา ๖ ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนต่อเนื่อง ๔ ขั้นตอน ดังต่อไปนี้^๑

^๑ นาท พันธุนาริน, ความแตกต่างระหว่างผู้นำกับผู้ไม่เป็นผู้ใน เรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความกล้าเสี่ยงและพฤติกรรมแพร่ขยาย, (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๑๘), หน้า ๘๐-๘๑.

ขั้นตอนที่ ๑ การให้คะแนนการยอมรับปัญหา

ถ้าไม่ยอมรับว่าเกิดปัญหาเลยให้คะแนน	=	๑	คะแนน
ถ้าตอบว่าอาจจะเกิดได้ให้คะแนน	=	๔	คะแนน
ถ้ายอมรับปัญหาเต็มที่ให้คะแนน	=	๗	คะแนน

ขั้นตอนที่ ๒ การให้คะแนนวิธีการแก้ปัญหาและผลการแก้ปัญหาให้คะแนนดังนี้

ก. การแก้ปัญหาโดยความสามารถของตนเองหรือของผู้อื่นให้คะแนนดังนี้

แก้ปัญหาโดยผู้อื่นและตนเองไม่มีส่วนร่วมด้วยให้คะแนน	=	๑	คะแนน
แก้ปัญหาโดยตนเองและผู้อื่นเท่า ๆ กันให้	=	๔	คะแนน
แก้ปัญหด้วยตนเองให้	=	๗	คะแนน

ข. วิธีการแก้ปัญหา

ถ้าแก้ปัญหาด้วยวิธีสามัญหรือวิธีง่าย ๆ ให้	=	๑	คะแนน
วิธีปานกลางให้	=	๔	คะแนน
วิธีแปลก ๆ ใหม่ ๆ ให้	=	๗	คะแนน

ค. ผลของการแก้ไขปัญหา คือถ้าผู้ตอบใช้วิธีการแก้ปัญหา เฉพาะหน้าชั่วคราวช่วยยาม
ซึ่งปัญหานี้อาจเกิดขึ้นได้ภายหลังจากการแก้ปัญหาแล้วไม่นานนัก หรือแก้ไขปัญหาซึ่งมีผลระยะยาว
หรือเป็นการถาวรให้คะแนนดังนี้

ผลชั่วคราวให้	=	๑	คะแนน
ผลนานปานกลางให้	=	๔	คะแนน
ผลถาวร (ระยะยาว) ให้	=	๗	คะแนน

ผู้วิจัยได้นำคำถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไปถ่ายเอกสารเป็น ๓ ชุด แล้วให้ผู้มีประสบการณ์
ด้านการวิจัยทางจิตวิทยาสังคมมีความชำนาญและ เกี่ยวข้องกับการวิจัยหรือ เคยให้คะแนนแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์มาแล้ว ๓ ท่าน เป็นคณาจารย์บัณฑิตทางจิตวิทยาสังคม ๑ ท่าน มาบัณฑิตทางจิตวิทยารวม
๒ ท่าน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการให้คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้ให้คะแนนแต่ละท่าน
(Raters) มาหาค่าความน่าเชื่อถือของผู้ให้คะแนน (Reliability of Raters) โดย

การวิเคราะห์ความแปรปรวน^๑ ได้สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น = ๐.๘๓๒ แล้วนำคะแนนจากผู้ให้คะแนนแต่ละท่านมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นคะแนนเรียงใจไปใช้สถิติของผู้นำแต่ละคน

๑.๑.๔ การยอมรับนับถือหรือทัศนคติที่ชาวบ้านมีต่อผู้นำซึ่งได้จากแบบสอบถามชาวบ้าน ซึ่งเป็นการวัดโดยการให้คะแนนเป็น Rating Scale เป็นคะแนนต่อเนื่องซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ ส่วน คือ

ก. ความกระตือรือร้นหรือการร่วมประชุมกลุ่มของผู้นำมีเกณฑ์ดังนี้คือ ความบ่อยครั้งของผู้นำในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มโดยถามจากชาวบ้านว่ามีใครบ้างและบ่อยครั้งเพียงใด

ถ้าทุกครั้งให้ = ๕ คะแนน

พบส่วนมาก = ๔ คะแนน

เป็นครั้งคราว = ๓ คะแนน

น้อยครั้ง = ๒ คะแนน

ไม่เคยพบเลย = ๑ คะแนน

ความบ่อยครั้งการแจ้งข่าวของผู้นำแก่ชาวบ้าน ถ้าชาวบ้านตอบว่า

ได้รับข่าวบ่อยครั้งให้ = ๕ คะแนน

ค่อนข้างบ่อย = ๔ คะแนน

เป็นครั้งคราว = ๓ คะแนน

นาน ๆ ครั้ง = ๒ คะแนน

ไม่เคยเลย = ๑ คะแนน

ข. บทบาทในด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม

ถ้าชาวบ้านตอบว่า ไม่เคยมีใครแนะนำให้ = ๑ คะแนน

ถ้าชาวบ้านตอบว่า เคยแต่ไม่ทำตามให้ = ๒ คะแนน

ถ้าชาวบ้านตอบว่า เคยและปฏิบัติตามให้ = ๓ คะแนน

ค. คุณลักษณะผู้นำซึ่งมี ๑๑ ข้อ เป็นมาตราส่วน ประมาณค่าเพื่อสอบถามความคิดเห็นของชาวบ้านที่มีต่อผู้นำได้ค่าคะแนนดังนี้ ๒-๑๒๔-๑๒๙

^๑ Mehrens, W.A. and Lehmann, I.J. Standardized Tests in Education, 2 nd. ed., (N.Y.: Holt, Rinehart & Winston, 1973), pp. 285-288 and p. 246.

ถ้าตอบว่าผู้นำมีคุณลักษณะในแต่ละข้อมากให้	=	๓	คะแนน
ถ้าตอบว่าผู้นำมีคุณลักษณะในแต่ละข้อปานกลางให้	=	๒	คะแนน
ถ้าตอบว่าผู้นำมีคุณลักษณะในแต่ละข้อน้อยให้	=	๑	คะแนน
ไม่ตอบ	=	๐	คะแนน

ตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีการประมวลผลด้วยเครื่องจักรกล (Computer) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. แปลงข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นรหัส (Code)
๒. ตรวจสอบข้อมูลและลงรหัสใน Coding Form
๓. นำข้อมูลที่อยู่ในรูปรหัสเจาะลงในบัตร Computer (Card Punching)
๔. ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลด้วยโปรแกรม (Machine Editing) โดยใช้ VS-Edit Program ในการตรวจสอบเพื่อแก้ไขรหัสที่เจาะผิดให้ถูกต้อง
๕. นำข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดจะแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังต่อไปนี้

ก. วิธีสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ

อธิบายลักษณะข้อมูลความแตกต่างกันของระดับการพัฒนาของทั้ง ๓ หมู่บ้าน ความแตกต่างกันด้านภูมิหลังของชาวบ้านใน ๓ หมู่บ้าน เช่น เพศ, อายุ, รายได้, การศึกษา, สถานภาพสมรส, จำนวนบุตร, ขนาดเนื้อที่ถือครอง ฯลฯ โดยใช้คำร้อยละ และนำเสนอข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่

ข. การทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) วิเคราะห์ความแตกต่างในคุณลักษณะของผู้นำความแตกต่างด้านปัจจัยทางประชากรของผู้นำใน ๓ หมู่บ้านและความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติหรือความเชื่อ, พฤติกรรมการสื่อสารและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้นำ จากแบบสอบถามผู้นำและความน่าเชื่อถือของผู้นำ จากแบบสอบถามสำหรับชาวบ้าน

โดยสมมติฐานข้อที่ ๑ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance หรือ One-Way ANOVA) เมื่อใช้วิธีวิเคราะห์ดังกล่าวแล้ว พบว่า

มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตามวิธี S-method ของ Scheffe' ที่เลือกวิธีนี้เพราะจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน (Unequal N's)^๑

สมมุติฐานที่ ๒ ใช้การทดสอบลักษณะปัจจัยทางประชากรของผู้นำ ๓ หมู่บ้านด้วยค่า Chi-square

สมมุติฐานที่ ๓ ใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านความทันสมัยหรือทัศนคติความเชื่อ, พฤติกรรมการติดต่อสื่อสาร, และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้ Pearson Product Moment Correlation

นอกจากนั้น ยังได้ทำการวิเคราะห์ตรวจสอบดูว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ค้นพบ เป็นความสัมพันธ์ที่แท้จริงหรือไม่เป็นความสัมพันธ์โดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นความสัมพันธ์ภายใต้เงื่อนไขอะไรบางอย่างอีกด้วย^๒ แล้วรายงานผลการตรวจสอบให้ทราบในตอนท้ายของบทนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑วีเซเบอร์ เกตุสิงห์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย, (เอกสารอักษรสำนานา, ๒๕๒๕),
หน้า ๑๐๔-๑๑๒.

^๒ตามวิธีของ Robert Hyman, Survey Design and Analysis, (New York: The Free Press, 1955)